SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2055

av Kjell-Arne Ottosson (KD)

Begränsade möjligheter till namnbyten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa lagen om personnamn (PNL) och ersätta den med en ny lag som säkerställer att namnbyten endast får genomföras av svenska medborgare och då endast efter bakgrundskontroll i brottsregistret och att det med hög sannolikhet kan fastställas att försvårande av myndighetsutövning inte avses med namnbytet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den nuvarande namnlagen, Lag (2026:1013) om personnamn (PNL), trädde i kraft 2017 på initiativ av den socialdemokratiska regeringen. Sedan dess kan alla som har sin hemvist i Sverige enkelt byta för- eller efternamn via ett formulär hos Skatteverket mot en kostnad på 250 kronor.

Det krävs varken svenskt medborgarskap eller uppehållstillstånd för att få byta namn. Även statslösa som vistas i Sverige omfattas av PNL. Eftersom det inte heller krävs legitimation kan asylsökande som inte legitimerat sig vid sin asylansökan enkelt byta namn, vilket försvårar handläggningen hos Migrationsverket. Ett namnbyte kan

dessutom genomföras hur många gånger som helst om det nya efternamnet innehas av minst 2 000 personer. Det har lett till att kriminella missbrukar systemet.

Kristdemokraterna anser att dagens namnlag är alldeles för liberal och att det är angeläget att stärka kontrollmekanismerna kring namnbyten. Tidigare namnlag från 1982, som ersattes av nuvarande namnlag 2017, innehöll krav på särskilda skäl för mer än ett namnbyte. En återgång till sådana krav är rimlig för att stoppa parallella identiteter och stärka tilliten i folkbokföringssystemet.

Därför bör rätten att byta namn kopplas till svenskt medborgarskap. Krav på bakgrundskontroller bör även ställas, exempelvis vid återkommande namnbyten eller när andra riskfaktorer finns. Ett syfte med detta är att motverka att brottslingar genom otaliga namnbyten kan försvåra eller/och förlänga rättsliga utredningar.

Kristdemokraterna vill således avskaffa Lagen om personnamn (PNL) och ersätta den med en ny lag som säkerställer att namnbyten endast får genomföras av svenska medborgare och då endast efter bakgrundskontroll i brottsregistret och att det med hög sannolikhet kan fastställas att risk för försvårande av myndighetsutövning inte avses med namnbytet.

Kjell-Arne Ottosson (KD)